

den pågældende sag kan behandles korrekt. En journaliste knytter sig således til den enkelte sag. Til forskel herfra angår postlister alle sager ved en myndighed. I en postliste registreres myndighedens ind- og udgående post.

Kommunernes Landsforening og nogle ministerier anførte i forbindelse med behandlingen af beslutningsforslag nr. B 60 (jf. B 60, folketingsåret 1994-95, bilag 3 og 7), at tidsforbruget ved at udarbejde åbne postlister vil blive væsentligt større. Argumentet herfor er, at der i givet fald skal foretages en konkret vurdering af hvert enkelt dokument med henblik på at sikre, at postlisten ikke indeholder fortrolige oplysninger. Dette lovforslag er udformet på linje med den svenske ordning, og der skal netop ikke foretages en frasortering af fortrolige sager. Tværtimod er det vigtigt, at postlisten - som i Sverige - giver adgang til at få kendskab til et dokument, selv om indholdet er fortroligt. Det forudsætter naturligvis, at postlisten rutinemæssigt udarbejdes, så den ikke i sig selv røber fortrolige oplysninger. Den konkrete vurdering af mulige undtagelser fra aktindsigt skal således først foretages, når der anmodes om indsigt i dokumenter.

Registreringspligten for dokumenter gælder uanset hvilken teknik, der er benyttet ved produktion og formidling, f.eks. elektronisk post og telefax.

Ifølge stk. 4 kan vedkommende minister ved bekendtgørelse fastlægge undtagelser fra registreringspligten. Undtagelser kan f.eks. fastsættes ved institutioner, som hverken træffer afgørelser som myndighed eller på anden måde har væsentlig samfundsmæssig interesse. Bekendtgørelserne skal udformes, således at undtagelser præcist angiver, hvilke forvaltninger, sagsområder eller dokumenttyper der fritages.

Offentligheden har ret til aktindsigt i journalister og postlister efter offentlighedslovens almindelige regler, jf. § 5, og Folketingets Ombudsmands beretning 1994 side 79.

Ifølge lovens § 12, stk. 1, nr. 1, og § 13, stk. 1, nr. 6, skal retten til aktindsigt begrænses for at beskytte oplysninger om enkeltpersoners private forhold. Disse begrænsninger vedrører også indsigt i journal- og postlister. De nødvendige begrænsninger vil typisk kun angå personens identitet. Undtagelsesvis kan der være behov for at tilbageholde oplysninger om sagens karakter, typisk i sager hvor den mulige personkreds er meget lille.

Elektronisk databehandling har fundet stor anvendelse, og regeringens IT-politiske handlingsplan sigter mod yderligere anvendelse i de kommende år, jf. især planens pkt. 6.1. om elektronisk sagsbehandling og arkivering i offentlige institutioner. Informations-

teknologien vil være særdeles velegnet til at sikre offentligheden nem adgang til journalister og postlister.

Med anvendelse af edb ved førelsen af journalister og postlister, som foreslået i § 6 b, vil arbejdsindsatsen kunne minimeres. Dertil kommer, at det ressourceforbrug, der medgår til disse opgaver, vil føre til besparelser i det samlede ressourceforbrug i den daglige sagsbehandling. Det er ganske enkelt hurtigere at få noget fra hånden, når der er orden i de dokumenter, der hører til en sag. Besparelsen vil sandsynligvis klart overgå den marginale merudgift til førelsen af journal- og postlister.

Der kan i praksis indføres registreringsrutiner med brug af informationsteknologi, hvor journal- og postlister produceres i én arbejdsgang. Journalisten vil naturligt indeholde et journalnummer og en kort angivelse af den sag, som dokumenterne på listen vedrører. Til postlisten overføres journalnummeret og den korte sagsangivelse for det enkelte dokument. Der forudsætter derimod ikke en kort angivelse af det enkelte dokument indhold, fordi et sådant krav kan gøre det vanskeligt at indføre en hurtig arbejdsrutine ved registreringen.

Med forslaget til ny § 6 c sikres det, at offentligheden får ret til indsigt i, hvilke præmisser der styrer de beregninger, analyser og beslutninger, der foretages ved hjælp af modeller og programmer. Myndigheder, der anvender modeller og programmer, får pligt til at udarbejde og give indsigt i beskrivelser af, hvordan modellen eller programmet fungerer (systemdokumentation). Retten til aktindsigt kan ikke omfatte hele edb-programmer på grund af ophavsretten til disse.

Med hensyn til automatiske beslutningssystemer i personsager kan henvises til justitsministerens lovforslag om behandling af personoplysninger (L 44, folketingsåret 1998-99) § 39, stk. 3.

Til nr. 10

Offentlighedslovens undtagelse om udenrigspolitiske forhold er blevet benyttet til at hindre offentlighed. Undtagelsesbestemmelsen i offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 2, om »rigets udenrigspolitiske eller udenrigsøkonomiske interesser, herunder forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige institutioner« forudsætter principielt en konkret vurdering. Det hindrer dog ikke, at aktindsigt nægtes ret generelt, hvis dokumentet ifølge EU-kutyme er fortroligt, og beklageligvis er overordentlig mange dokumenter fortrolige ifølge EU-kutyme. Det betyder, at f.eks. dokumenter, der modtages hos ministerier fra Kommissionen og Rådet, og dokumenter, der udveksles mellem danske myndigheder og EU-organer, herunder de talrige